

Як заєць ошукав ведмедя (народна казка)

Автор Невідомий

Був собі в одному лісі ведмідь. Та такий дужий та лютий!.. Піде було по лісі і душить та роздирає все, що здибає. Ліс був великий, і звірини в ньому багато, та проте страх пішов на всіх. Адже ж так і року не мине, а в цілому лісі душі живої не лишиться, коли бурмило буде так господарювати.

Рада в раду, присудили звірі вислати до ведмедя посланців і сказати йому: "Вельможний пане ведмедю! Що ти так знущаєшся? Одного з'їси, а десятюх із злості роздереш і покинеш!.. Адже так до року, то й душі живої в лісі не стане. Ліпше ти ось що зроби: сиди собі спокійно в своїм гаврі, а ми тобі будемо щодня присилати одного з-поміж нас, щоб ти його з'їв".

Вислухав ведмідь тієї мови та й каже: "Добре! Але пам'ятайте собі: як мене хоч одного дня одурите, то я вас усіх пороздираю!"

Від того дня почали звірі день поза день ведмедеві одного з-поміж себе посилати. Почали кидати день у день жеребки: на кого впав, той і мусив іти до ведмедя і датися йому з'їсти.

Одного дня випав жеребок на зайця.

Перелякався бідний заєць... Та що було робити? Ходили другі, мусить і він. І не змагався. Тільки випросив собі годинку часу, щоб із жінкою, діточками попрощатися. Та поки жінку знайшов, поки всю сім'ю скликав, поки попрощались, та наплакалися, та наобнімалися, то вже сонце геть з полудня звернуло.

Врешті прийшлося зайцеві рушати в дорогу.

Іде бідолаха до ведмежої гаври. Та не думайте, що йде заячим кроком-скоком, що біжить вітрові навздогін! Гай, гай! Тепер бідному зайцеві не до скоків. Іде нога поза ногу, іде та й постоєє та все рясні сльози втирає та зітхає так, що аж лісом луна йде. Аж ось бачить: серед лісу криниця кам'яна, оцямрована, а внизу вода глибока.

Стає заєць над цямриною, заглядає вниз, а його сльози тільки кап-кап у воду. Та й зразу повеселішав і аж підскочив з радості. В його голові з'явилася щаслива думка: якби це йому й самому від смерті врятуватися і всіх звірів вибавити від цього лютого та безрозумного ведмедя. І вже не плачучи і не зітхаючи, а що духу біжучи, він поспішав до ведмежої гаври.

Було вже надвечір. Ведмідь весь день сидів у своїй гаврі та ждав, коли-то звірі пришлють йому когось на обід. Ждав і не міг нікого діждатися. Голод почав йому докучати, і разом з голодом почала злість підступати під серце. "Що ж це? — ревів ведмідь. — Що вони собі думають? Чи забули про мене, чи, може, їм здається, що одною вороною я маю бути два дні ситий? О, прокляті звірі! Коли мені зараз не прийде від них страва, то кленуся буком і берестом, що завтра скоро світ рушу до лісу і повидушую

все, що в ньому є живого! І одного хвоста не лишу!.."

Та минала хвиля за хвилею, година за годиною, а страва не йшла. Надвечір вже ведмідь не знав, що з собою зробити з голоду й лютості. В такому настрою застав його заєць. "Га, ти, помано, ти, хлистику, ти, гусяче повітря, — кричав на нього ведмідь. — Що ти собі думаєш, що так пізно приходиш? Та я тебе, такого комаря, маю цілий день голодний ждати?.."

Затремтів заєць, почувши ведмежий крик і люті ведмежі слова, та скоро стямився і, ставши на задніх лапках перед ведмедем, промовив, як міг, найчемніше: "Вельможний пане! Не моя в тому вина, що так пізно приходжу. І звірів не можеш винуватити. Сьогодні, в день твоїх іменин, вони, ще вдосвіта зібравшись, послали для тебе нас чотирьох, і ми всі вітром пустилися до тебе, щоби ти, вельможний паночку, мав сьогодні добрий бал". — "Ну, і що ж? Чому ж так пізно приходиш і де там тих троє?" — запитав ведмідь. "Трапилася нам дуже погана пригода, — мовив заєць. — Міркуючи, що в тому лісі нема іншого пана, крім тебе, йдемо собі спокійнесенько стежкою; коли із кам'яного замку вискочив величезний ведмідь та й до нас: "Стійте!" — кричить. Ми стали. "Куди йдете?" Ми розповіли по правді. "Го, го, — крикнув він. — Нічого з того не буде. Це мій ліс, і я не дозволю, щоб ви своїм м'ясом годували якогось приبلуду, що тут не має ніякого права! Ви мої, і я беру вас собі на обід!" Почали ми проситися, благати, почали говорити, що нині твої іменини, і дуже негарно буде, коли ти в такий день лишишся без обіду. Та де тобі! Ані слухати не хоче. "Я тут пан, — кричить, — і я один маю до вас право! І ніхто мені тут не сміє втручатися!" І взяв нас усіх чотирьох до свого замку. Ледве-ледве я упросив його, щоб хоч мене одного пустив до тебе. Тепер, вельможний пане, сам поміркуй, чи ми винні тому, що ти сьогодні з голоду намлівся і що тобі далі робити".

Почувши це, ведмідь аж увесь наїжачився. Вся його злість обернулась на того нового супірника, що так несподівано став йому на дорозі. "Це ще який непотріб непотрібний посмів сюди вдертися! — ревів він, дряпаючи землю пазурями. — Гей, зайче, зараз vedi мене до нього, нехай його розірву на дрібні шматочки!" — "Вельможний пане, — мовив заєць. — Це дуже могутчий пан, страшний такий". — "Що? Ти думаєш, що я буду його боятись? Зараз vedi мене до нього, побачимо, хто буде дужчий!" — "Вельможний пане, але він жне в кам'яному замку". — "Е, що там мені його замок! Vedi мене до нього, вже я його досягну, хоч би він сховався на самий вершок найвищого дерева".

Попровадив заєць ведмедя до криниці та й каже: "Велика твоя сила! Бач, твій ворог як тільки побачив, що ти наближаєшся, зараз драпонує і сховався до свого замку". — "Де він? Де він?" — кричав ведмідь, оглядаючись навкруги і не бачачи нікого. "Ходи сюди і заглянь ось тут!" — мовив заєць і підвів ведмедя до криниці.

Став ведмідь над цямриною, глянув униз — аж там справді ведмідь. "Бачиш свого ворога, — мовив заєць, — як заглядає із свого укріплення?" — "Я не я буду, коли його звідти не достану!" — мовив ведмідь і як не рикне з цілого ведмежого горла у криницю! А з криниці як не відіб'ється його голос вдвоє сильніше, мов з величезної труби! "Та

так? — скрикнув ведмідь. — Ти мені ще гроиш? Чекай же, я тобі покажу!"

Та за цим словом ведмідь бабах до криниці та й там потонув. А заєць скочив щодуху до звірів і розповів їм, яким-то способом він змудрував ведмедя і вибавив їх усіх від тяжкого нещастя.

Не треба вам казати, яка радість запанувала в цілому лісі.